ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଆନନ୍ଦ ଚିନ୍ତାମନ ଦିଘେ

ମେ 2, 1991

[ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ, ରଙ୍ଗନାଥ ମିଶ୍ର, କୁଲଦୀପ ସିଂହ ଏବଂ ପି.ବି. ସାୱନ୍ତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଆତଙ୍କବାଦୀ ଏବଂ ବିଧ୍ୱଂସକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ (ପ୍ରତିରୋଧ) ଅଧିନିୟମ, 1987 : ଧାରା 3 ଏବଂ 4 - ଜାମିନ - ମଞ୍ଜୁର କରିବା - ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା - ବୈଧତା - ତଦନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ସଂଗୃହୀତ ପ୍ରମାଣର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ, ବିଚାରକୁ ପୂର୍ବବନ୍ଦିତ କରିବା - ଉପଯୁକ୍ତ କି ନୁହେଁ ।

ଜଣେ କର୍ପୋରେଟରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ମାମଲାରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 147, 148, 149, 302 ସହିତ 120-B ଏବଂ ଆତଙ୍କବାଦୀ ଓ ବିଧ୍ୱଂସକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ (ପ୍ରତିରୋଧ) ଅଧିନିୟମ, 1987ର ଧାରା 3 ଓ 4 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ପୋଲିସ ଗିରଫ କରିଥିଲା । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରି ମୃତକଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଷଡଯନ୍ତ୍ର କରିଥିଲେ । ଏହା ସ୍ଥାନୀୟ ଖବରକାଗଜ/ପତ୍ରିକାରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ଖବରକାଗଜକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷାତକାରରେ, ସ୍ଥାନୀୟ ନଗର ନିଗମର ମେୟର ଏବଂ ଡେପୁଟି ମେୟର ପଦ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦଳୀୟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଭୋଟ୍ ଦେଇଥିବା ସେହି ଦଳୀୟ କର୍ପୋରେଟରମାନଙ୍କୁ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ବୋଲି ଆକ୍ଷେପ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପରାଜୟ ଘଟିଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା ଧମକ ଦେଇ ପ୍ରେସକୁ ବାରମ୍ବାର ଦେଇଥିବା ବୟାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା ।

ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାମିନକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଯେ ଖବରକାଗଜ ରିପୋର୍ଟରୁ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କି ଉତ୍ତରଦାତା ଏହି ଷଡଯନ୍ତ୍ରରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଜଡିତ ଅଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଏତଲା ରେକର୍ଡ କରିବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ କି ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନ ଉପରେ ଭରସା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : 1.1 ପୋଲିସ ତଦନ୍ତର ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ମାଫିଆଙ୍କ ଭଳି ଆତଙ୍କ ଓ ଭୟର ମାନସିକତା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ମୃତକଙ୍କ ନିଷ୍ଠୁର ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡର କାରଣ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବୟାନ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗ୍ରହ

କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରି ବେଆଇନ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ସମାଧାନ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ।

1.2 ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ଉତ୍ତରଦାତା ଦିଘେଙ୍କ ଦୋଷୀତା ଉପରେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରି ମାମଲାର ବିଚାରକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଇଥିଲେ । ନଥିଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରମାଣକୁ ପୂର୍ବରୁ ବିଚାର କରି ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମାମଲାକୁ ପୂର୍ବବନ୍ଧିତ କରିବାରେ ଘୋର ଭୁଲ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଜାମିନ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ସମୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଜାମିନ ରଦ୍ଦ କରିବା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକୃତ-ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରତି କୌଣସି ପୂର୍ବ-ବିଚାର ନକରି ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହା କେବଳ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ନୂଆ ପ୍ରମାଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବା କିମ୍ବା ତଦନ୍ତ ସମୟରେ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପ୍ରାଧିକୃତ-ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ କୌଣସି ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ପ୍ରାଧିକୃତ - ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚାରପତି, ସମାନ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିଜ ମତ ରଖି, ପୁଣି ଥରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଯେଉଁଭଳି ଭାବେ ଏହି ମାମଲାର ସମାଧାନ କରିଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

1.3 ତଦନୁସାରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜାମିନକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 336/1991 ।

ଫୌଜଦାରୀ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5/1990 ରେ ପୁନେର ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା ୫.2.1990 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଭି.ଭି. ଭାଜେ, ଭି.ଏନ୍. ପାଟିଲ୍ ଏବଂ ଏ.ଏସ୍. ଭାସ୍ମେ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଆର୍.କେ. ଜୈନ, ପି.ଏମ୍. ହେଗଡେ, ସତୀଶ ସାମନ୍ତ ଏବଂ କୈଳାସ ବାସଦେବ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, କୁଲଦୀପ ସିଂହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ବିଶେଷ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଥାନେ ମହାନଗର ନିଗମର ଜଣେ ଶିବସେନା କର୍ପୋରେଟର ଶ୍ରୀଧର ଖୋପକରଙ୍କୁ 1989 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 21 ତାରିଖରେ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଦିନ ଥାନେର ୱାଘଲେ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନରେ ଏତଲା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ଆନନ୍ଦ ଚିନ୍ତାମନ ଦିଘେଙ୍କୁ ଏହି ମାମଲାରେ

ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଚିନ୍ତାମନ ଦିଘେ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ସିଂହ]

ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 147, 148, 149, 302 ସହିତ 120-B ଏବଂ ଆତଙ୍କବାଦୀ ଏବଂ ବିଧ୍ୱଂସକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ (ପ୍ରତିରୋଧ) ଅଧିନିୟମ, 1987 ର ଧାରା 3 ଏବଂ 4 ଅନୁଯାୟୀ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା । ଦିଘେଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ରହିଛି ଯେ ସେ ଶ୍ରୀଧର ଖୋପକରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଯୋଜନା କରିଥିଲେ ।

ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ ଥାନେ ନଗର ନିଗମର ମେୟର ଏବଂ ଡେପୁଟି ମେୟରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ମାର୍ଚ୍ଚ 20, 1989 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ନିଗମରେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ଥିବା ଶିବସେନା ଦଳ ନିର୍ବାଚନ ଜିତିବେ ବୋଲି ଆଶା କରୁଥିଲେ । ତେବେ, ଦଳ ପରାଜୟ ବରଣ କରିଥିଲା । ଶିବସେନାର ଜଣେ କିମ୍ବା ଦୁଇଜଣ ସଦସ୍ୟଙ୍କ କ୍ରସ୍-ଭୋଟିଂ ପାଇଁ ପରାଜୟକୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ କ୍ରସ ଭୋଟିଂ ଶିବସେନା ନେତାମାନଙ୍କୁ କ୍ରୋଧିତ କରିଥିଲା । କ୍ରସ-ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ବୋଲି କୁହାଗଲା । ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ଯେ, ଦିଘେ ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ବାରମ୍ବାର ବୟାନ ଜାରି କରି କହିଥିଲେ ଯେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀଙ୍କ ଜୀବନ କଷ୍ଟକର ହେବ ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯିବ । ଏହି ବୟାନଗୁଡ଼ିକ ମାର୍ଚ୍ଚ 22, 1989 ରେ ମରାଠୀ ଦୈନିକ "ନବକଳ" ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏପ୍ରିଲ 9, 1989 ରେ ଏକ ସାପ୍ତାହିକ ପତ୍ରିକା "ଲୋକପ୍ରଭା" ରେ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ପୁଣି ଥରେ 16 ଏପ୍ରିଲ୍ 1989 ତାରିଖରେ ଦୈନିକ "ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଟାଇମ୍ସ" କୁ ଦେଇଥିବା ଏକ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଦିଘେ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକମାନଙ୍କ ନାମ ଜାଣିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଉକ୍ତ ବିବୃତ୍ତିରେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ରହିଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଞ୍ଚିବା କଷ୍ଟକର ହେବ ।

ପୁଣେର ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି 1989 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 18 ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଦିଘେଙ୍କୁ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାନୁଆରୀ 16, 1990 ରେ ଏକ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନଲିଖିତ ମନ୍ତବ୍ୟ ସହିତ ଜାମିନକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ :

> "ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ଏକ ବଡ଼ ରାଜନୈତିକ ସଂଗଠନର ସମ୍ମାନଜନକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାମଲା, ଯଦି ସେ ଜାମିନ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ତେବେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପରେ କଟକଣା ଲଗାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଜାମିନ ବୃଦ୍ଧି ହେଲେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାକୁ ରୋକାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ସର୍ତ୍ତ ଲାଗୁ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ବଡ଼ ରାଜନୈତିକ ସଙ୍ଗଠନର ନେତା ହୋଇଥିବାରୁ ଜାମିନ ବୃଦ୍ଧି କରାଗଲେ ଉତ୍ତରଦାତା କୌଣସି ଅପରାଧ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଅପରାଧୀ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ଏହି ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛନ୍ନ ଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ସହିତ ଜଡିତ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଆସିଥିବା ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ହିଂସାକୁ ଉସୁକାଇବା ଭଳି ବୟାନ ଦେଉଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟ

ବିଷୟରେ ସେ ଅଜ୍ଞ ଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ବାରମ୍ବାର ବୟାନ ଦେଇ କହିଥିଲେ ଯେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀଙ୍କ ଜୀବନ କଷ୍ଟକର ହେବ ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯିବ । ଏହା ମରାଠୀ ଦୈନିକ 'ନବକଳ' ରେ ତା 22.3.89 ରିଖରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କର ଧମକକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ସାପ୍ତାହିକ ପତ୍ରିକା 'ଲୋକପ୍ରଭା'ର ତା 9.4.1989 ରିଖରେ ଏହାର ସାମ୍ବାଦିକଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଦୈନିକ 'ଉର୍ଦ୍ଦୁ ଟାଇମ୍ସ' ରେ ତା 16.4.1989 ରିଖର ଏକ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀଙ୍କ ନାମ ଜାଣିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ଦେଶଦ୍ରୋହୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ହେଉଛି ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ସେ କ୍ରୋଧରେ ନେଇନାହାନ୍ତି ।

ଏଭଳି ଦାବିର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ବୟାନ ରେକର୍ଡ କରି ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହିତ ଅତିରିକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏଭଳି ବୟାନକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ମନା କରି ନିଜକୁ ଭୁଲ ଦିଗଦର୍ଶନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ କେବଳ ପ୍ରତିବାଦୀ ଦଳରେ ଧାରଣ କରିଥିବା ପଦବୀକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ମାମଲା ବୋଲି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେଇଥିଲେ । ଜାମିନ ଆବେଦନକୁ ଫଏସଲା କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ।"

ଏହାପରେ ଦିଘେ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ କରିବା ପାଇଁ ଜାନୁଆରୀ 23, 1990 ରେ ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସମୟ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଦିଘେ 5 ଫେବୃଆରୀ, 1990 ରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଦିନ ସେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । 1990 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 8 ତାରିଖରେ ଏହି ଆବେଦନ ଉପରେ ଶୁଣାଣି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 1990 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 9 ତାରିଖରେ ଦିଘେଙ୍କୁ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ହେଉଛି ଉକ୍ତ ଆଦେଶ ଯାହାକୁ ଏହି ଆବେଦନରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି, ଦୀର୍ଘ ଆଲୋଚନା ପରେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଖବରକାଗଜ ରିପୋର୍ଟରୁ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କି ଦିଘେ ଏହି ଷଡଯନ୍ତ୍ରରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି :

"ଗଣମାଧ୍ୟମକୁ ଏପରି ବୟାନ ଦେଇ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଏପରି କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଶ୍ରୀ ଆନନ୍ଦ ଦିଘେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ ଯିଏ ଦେଶଦ୍ରୋହୀକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ।"

ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଚିନ୍ତାମନ ଦିଘେ [ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ସିଂହ]

> "କେବଳ ଏକ ବୟାନ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଏହା କୌଣସି ପ୍ରକାରର ଅପରାଧ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସହମତିର ପ୍ରମାଣ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।"
>
> "ମୁଁ ଏହି ଖବରକାଗଜରୁ କଟା ଅଂଶଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇପାରିବି ନାହିଁ ।"

ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ଏତଲା ଉପରେ ଅଧିକ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଏହାକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାର କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନାହିଁ । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

> "ସେହି ଦିନ କେବଳ ଯାହା ଘଟିଥିଲା, ତାହା ଥିଲା ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଧର ଖୋପକରଙ୍କ ହତ୍ୟା । ସେ ଏପରି ଏକ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଘଟିଥିବା ଅପରାଧକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପଞ୍ଜିକୃତ କରିପାରିବେ । ସେ ଆତଙ୍କବାଦୀ ଏବଂ ବିଧ୍ୱଂସକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ (ପ୍ରତିରୋଧ) ଅଧିନିୟମ, 1987 ର ଧାରା 3 ଏବଂ 4 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିପାରିନଥିଲେ କାରଣ ଏହି ଅପରାଧ ପଞ୍ଜିକରଣ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ସାରବାନ ତଥ୍ୟ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ସଂକ୍ଷେପରେ, ଏହି ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଏବଂ 4 ଅନୁଯାୟୀ, ଅତି କମରେ ଏହି ଅପରାଧର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ, ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ କୌଣସି ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ ।"

ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବୟାନ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ବିଚାରପତି ଅରୁଣ ଜଗତାପ, ଶ୍ରୀମତୀ ସଙ୍ଗୀତା ଖୋପକର ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ସୁଜାତା ଖୋପକରଙ୍କ ବୟାନଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ବୟାନଗୁଡ଼ିକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରମାଣ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରି ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ବୟାନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ଉତ୍ତରଦାତା ଦିଘେଙ୍କ ଦୋଷୀତା ଉପରେ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରି ମାମଲାର ଶୁଣାଣିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଇଥିଲେ । ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ରେକର୍ଡରେ ଆସିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରମାଣକୁ ପୂର୍ବରୁ ବିଚାର କରି ମାମଲାକୁ ବନ୍ଦ କରିବାରେ ଗୁରୁତର ଭୁଲ କରିଛନ୍ତି ।

ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାନୁଆରୀ 16, 1990 ରେ ଦେଇଥିବା ଆଦେଶରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଜାମିନ ରଦ୍ଦ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଦିଘେଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଜାମିନ ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକୃତ-ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହା କେବଳ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ରେକର୍ଡ କରାଯିବା କିମ୍ବା ତଦନ୍ତ ସମୟରେ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ହେବା ପାଇଁ ହିଁ ଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ବୟାନ ରେକର୍ଡ କରି ତଦନ୍ତକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହିତ ଅତିରିକ୍ତ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପ୍ରାଧିକୃତ-ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ପ୍ରାଧିକୃତ ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ସମାନ ତଥ୍ୟ ଉପରେ

ନିଜର ମତ ପ୍ରକାଶ କରି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ପୁଣି ଥରେ ଜାମିନ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ଯେଉଁଭଳି ଭାବେ ଏହି ମାମଲାର ସମାଧାନ କରିଛନ୍ତି, ଆମେ ତାହାକୁ ପ୍ରଶଂସା କରୁନାହୁଁ । ପୋଲିସ ତଦନ୍ତର ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ମାଫିଆଙ୍କ ଭଳି ଆତଙ୍କ ଓ ଭୟର ମାନସିକତା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଶ୍ରୀଧର ଖୋପକରଙ୍କ ନିର୍ମମ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡର କାରଣ ହୋଇଥିଲା । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ବୟାନ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ତଦନ୍ତକାରୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାରେ ବେଆଇନ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେ ପ୍ରମାଣକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେବା ଉଚିତ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାପରେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ସମାଧାନ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା ।

ତେଣୁ ଆମେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛୁ, ପ୍ରାଧିକୃତ-ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରିଛୁ ଏବଂ ଦିଘେଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜାମିନକୁ ରଦ୍ଦ କରିଛୁ । ତାଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ହାଜତରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଯଦି ସେ ଆଜିଠାରୁ ଦଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ ନ କରନ୍ତି, ତେବେ ପ୍ରାଧିକୃତ-ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ ଗିରଫ ପାଇଁ ଜାମିନ ବିହୀନ ପରୱାନା ଜାରି କରିବେ ।

ଏନ୍.ପି.ଭି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।